

A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER ÉVES ÉRTÉKELÉSEI

Vác, 2014 január

A minőségbiztosítási rendszer kiépítés 2006-2012 között

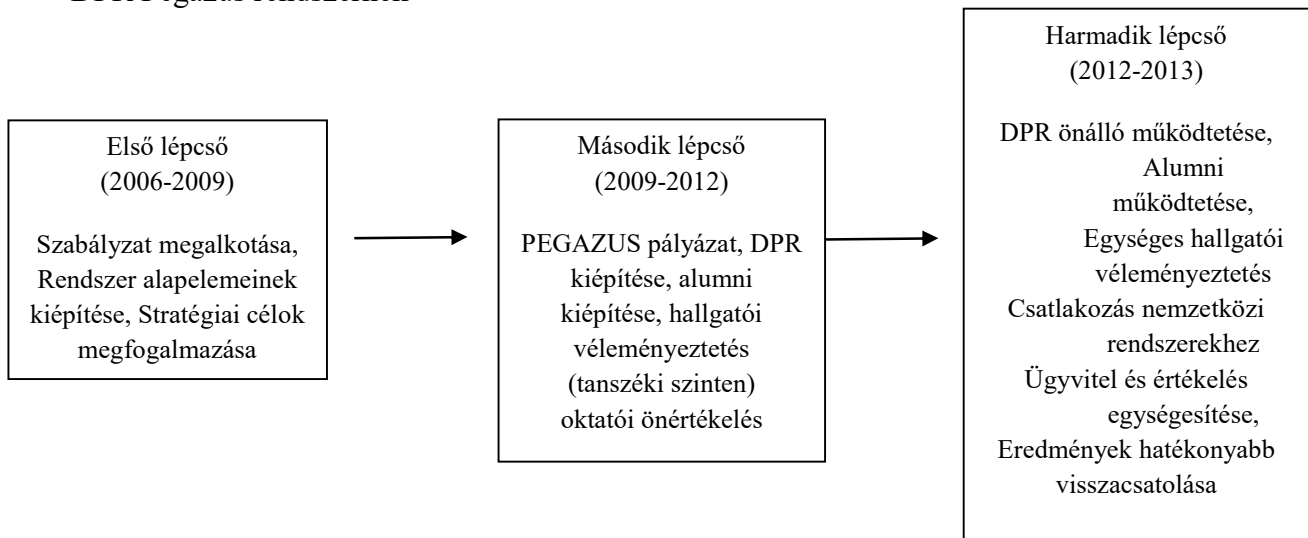
A minőségbiztosítási rendszer kiépítése a Főiskolán több lépcsőben valósult meg. Első lépcsőben a Főiskola minőségbiztosítási rendszerének szervezeti kereteit kellett kiépíteni. A felsőoktatásról szóló [2005. évi CXXXIX. törvény](#) kimondja, hogy „a felsőoktatási intézményben minőségbiztosítási rendszert kell működtetni”. A törvény rendelkezése alapján a Főiskola 2006-ban tizenkilenc oldalas részletes [Minőségbiztosítási Szabályzatot](#) fogadott el, amelynek preambuluma szerint a „Szabályzat célja egyrészt annak a folyamatnak a szabályozása, hogy a Főiskolán folyó oktatás, kutatás, művészeti tevékenység, valamint azokat segítő szervezeti egységek munkája minőségközpontú legyen, másrészt magas színvonalú tudást és képességet igazoló oklevél, illetve tanúsítvány kiadása valósuljon meg, amelynek gyakorlati hasznosíthatósága tanúsítja a kitűzött cél és az elért eredmény megfelelését.

Második lépcsőben a Főiskola más intézményekkel közös konzorciumi pályázat keretében egyedülálló színvonalú Diplomás Pályakövetői Rendszert épített ki. A Zsigmond Király Főiskola, mint konzorciumi vezető intézmény által koordinált [TÁMOP 4.1.1. PEGAZUS](#) pályázat megvalósítására 2009-2011 között került sor. A kiépült rendszert a Főiskola továbbra is működteti.

Szintén a második lépcsőben valósult meg a belső minőségbiztosítási rendszer kiépülése, amelynek fejlesztése jelenleg is folyik. Ennek két pillére az oktatói önértékelés és az oktatók hallgatói értékelése volt, de emellett a gyakorló helyek visszajelzéseinek becsatolása, a végzett hallgatók [alumni](#) csoportba szervezése is kiemelt eredménynek tekinthető. A második lépcsőben kiépült a minőségbiztosítási rendszer hiányossága az adatok széttagoaltságában rejlett, ami megnehezítette az adatok felhasználását is.

A harmadik, 2012 őszén bevezetett lépcsőben ezért stratégiai célként került megfogalmazásra, hogy a minőségbiztosítási adatgyűjtés, feldolgozás és értékelés áttekinthetőbb szerkezetet kapjon. E kritérium érvényesítése érdekében a 2013. február hónapban lezajló oktatói munka hallgatói véleményezése felmérés már nem a tanszékek szervezésében, hanem közvetlenül a minőségbiztosító vezető irányításával, a NEPTUN felületen történik meg. Szintén a harmadik

lépcső eredményének tekinthető, hogy a Főiskola felismerve a tényt, hogy a következő évtizedben már nem csak a hazai, hanem a nemzetközi mezőnyben is helyt kell állnia, csatlakozott az európai országokra kiterjedő [EUROSTUDENT](#) nemzetközi monitoring rendszerhez, amelynek lekérdezésére 2013 áprilisában kerül majd sor. Fontos kiemelni, hogy a rendszerhez való csatlakozás lehetőse egyben szakmai elismerését is jelentett a már működő DPR Pegazus rendszernek

Első lépcső (2006-2009) eredményei:

A minőségbiztosítási rendszer kiépítésének első szakaszát elsősorban a bizottsági előkészítés határozta meg. A minőségbiztosítási vezetői feladatokat Boros István látta el, aki átfogó tervet készített az Oktatói Munka Hallgatói véleményezésére, illetve a minőségbiztosítási rendszer értékelésének egyes elemeire. Az oktatói munka hallgatói véleményezése kapcsán mintegy 62 itemből álló kérdőív került összeállításra. A kérdések négy tematikai blokkot érintettek. Az első a tanár-diák kapcsolatot mérte általában, a második az oktatás módszertani felkészültséget, a harmadik, az oktatók szakmai felkészültségét, míg a negyedik a tanórán kívüli felkészülés illetve konzultáció lehetőségét. A kérdőívet 2007-ben mintegy 190 hallgató töltötte ki, ami 10% alatti arány jelentett. A hallgatói értékelés közepes, illetve a közepesnél valamivel jobb átlageredményeket hozott. Kiemelten jónak ítélték a hallgatók a tantárgyi struktúrát (azaz az adott tárgyakat szakképesítésükhöz tartozónak tartották), illetve a tanárok pontosságát, az órák megtartását. Kevésbé jó átlagjegyeket adtak az órák hangulatára, a szemléltetési módokra és a vizsgáztatás módjára.

Ugyanezen időszak másik kiemelt projektje volt a Minőségbiztosítási Szabályzat megalkotása, illetve a minőségbiztosítási rendszer elemeinek operacionalizálása. A minőségbiztosítás elemei a 2006-2009 közötti időszakban tehát:

1. Kommunikáció, arculattervezés, nyilvánosság
2. Oktatói Munka Hallgatói véleményezése
3. Oktatói előremenetel
4. Oktatás tárgyi és infrastrukturális feltételei
5. Az oktatás gazdasági-pénzügyi feltételei
6. Kutatás, művészeti tevékenység, publikáció
7. Kapcsolattartás a végzett hallgatókkal
8. Kapcsolattartás a munkáltatókkal
9. Nemzetközi kapcsolatrendszer

Az egyes elemekhez további alelemek csatlakoztak, amelyek az eljárási, adatgyűjtési és értékelési szempontokat is tartalmazták. Így például a hallgatói minőségbiztosítás részeként a bemenő és kimenő létszámadatok, a tanulmányi munka során felvetődött évközi panaszok, év végi beszámolók, gyakorlati képzési helyek visszajelzései, szakdolgozatok, záróvizsgák értékelései, tananyagok, tantervek felülvizsgálata kapott helyet. Az eljárási rend kapcsán a Minőségbiztosítási Bizottság üléseink több kifogás is elhangzott, ami elsősorban az adatgyűjtés és felmérés személyi feltételeire vonatkozott, így pl. kifogásolták, hogy ha a tanárok töltetik ki a kérdőíveket, akkor nem várhatók megbízható adatok, alacsony a kitöltetési százalék (kurzusok kb. 20 %), a feldolgozáshoz pedig nincsen meg a kellő szakmai-módszertani háttér. Ezek az aggályok részben jogosak voltak, és a következő években újra és újra felmerültek az Oktatói Munka Hallgatói véleményezése kapcsán.

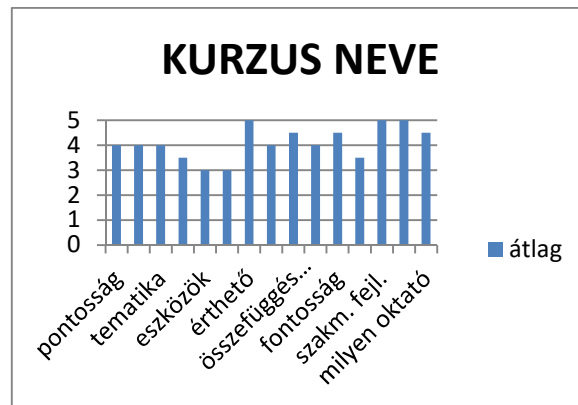
A 2009-ig tartó időszak célkitűzései között szerepelt egy oktatói visszajelző rendszer felépítése is. Ez elsősorban az oktatók mindennapi munkájával foglalkozott volna, a mindennapi infrastrukturális feltétektől (pl. könyvtárhasználat, audio-vizuális eszközök, NEPTUN rendszer, intranet hozzáférés stb.) a szakmai előre menetelig, a publikációk előkészítéséig, tananyagfejlesztésig, kutatási projektekig. E célból szintén egy kérdőív került összeállításra, amely azonban csak a próbalekérdezés fázisáig jutott, és helyette egy nyílt kérdésekkel operáló oktatói önértékelési ív került bevezetésre.

Második lépcső (2009-2012) eredményei

A minőségbiztosítási rendszer kiépítésében kezdettől fogva komoly problémát jelentett a módszertan kérése. Mivel a kihívás nem csak az AVKF esetében volt nyilvánvaló, hanem általában a magyar felsőoktatás számára egy viszonylag új feladatkörrel volt szó, kívánatos volt, hogy a problémát ne egyedül, hanem más főiskolákkal közösen, egy szakmai konzorcium keretein belül oldja meg a főiskola. A Zsigmond Király Főiskola vezette TÁMOP 4.1.1 PEGAZUS projektben összesen négy főiskola vett részt 2009-2011 között. A 2009-2011 között kiépített Diplomás Pályakövető Rendszer (DPR) egy olyan komplex minőségbiztosítási eljárás, amely a 2006-2009 között már felmerült, de szakmai kapacitás hiányában meg nem valósult minőségbiztosítási elvárásokat képes volt koordinálni. A DPR öt alapeleme a következő:

1. Diplomás pályakövetés, mely a végzett hallgatók elhelyezkedéséről gyűjt évről évre adatokat, a végzett, a végzős, a munkáltatók és az oktatók bevonásával. A végzős és a végzett hallgatók valamint a munkáltatók között egységes kérdőív kerül lekérdezésre minden évben, ami az évenkénti tendenciákat éppúgy mérni képes, mint az intézmények közötti eltéréseket. A kiértékelt adatok végül visszakerülnek az oktatókhoz, akik fókuszcsoporthoz vagy egyéni interjú keretében reagálnak az eredményekre.
2. Alumni mozgalom, amely egyszerre szolgálja a munkaerő piaci elhelyezkedést, a civil és szakmai szerveződést, a szabadidős tevékenységet illetve a főiskolai továbbképzések emberi erőforrás gazdálkodását.
3. Komplex hallgatói szolgáltatások keretében elsősorban a hallgatók egyéni munkaerő piaci felkészítése zajlik, diák munkák közvetítése, de az AVKF esetében mindez kiegészül a pszichológia és neveléstudományi területen dolgozó kollégák által működtetett életvezetési, karrierépítési és személyiségépítési szaktanácsadással is.
4. Tehetség gondozás, amely elsősorban a TDK felkészítést szolgálja, de emellett lehetőséget biztosít a hallgatóknak az oktatói kutatói munkába való bekapcsolódására is. (Zárójelben megjegyzendő, hogy 2012-től TDK téma keretében lehetőségük van a hallgatóknak a már meglévő DPR survey adatbázisok használatára is.)
5. A nyilvántartási rendszer egységesítése.

A DPR kiépítésével párhuzamosan a már megkezdett minőségbiztosítási eljárások működtetése is tovább folyt. Az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése során új kérdőívek kerültek kidolgozásra. A kérdőíveket az oktatók töltötték ki, majd a tanszéki koordinátorok rögzítették a válaszokat, végül az összegyűjtött adatokat a Rektori Hivatal dolgozta fel, illetve használta fel az oktatási munka racionalizálása során. Végül minden egyes oktatóról, illetve kurzusról áttekintő ábra készült, a következő formátumban.

Az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének módja 2009-2011 között papíralapon történt és az oktatók töltötték ki a kérdőíveket. A véleményezés objektívabbá tétele érdekében 2011 tavaszán már nem papíralapon, hanem az AVKF honlapjáról elérhető linken lehetett értékelni az oktatókat és a kurzusokat.

A DPR és az Oktatói Munka Hallgató Véleményezése mellett a harmadik minőségbiztosítási eljárás az Oktatói Önértékelés beindítás volt. Az önértékelés elsősorban szakmai és terveket gyűjtött össze, tervezett és megvalósult publikációkat, TDK dolgozatokat, tananyag fejlesztéseket, továbbképzéseket. Az önértékelési kérdőív számos adata az MTMT rendszerhez történő 2013. januári csatlakozás óta új egységes formát kapott. Ezzel az önértékelési kérdőívek legnagyobb hiányosságát sikerült kiküszöbölni, nevezetesen az adatfeldolgozás nehézkességét. A 2013-as értékelés feladata, hogy az MTMT-ben meg nem jeleníthető oktatói teljesítményekre is egységes mérési eljárás kerüljön kidolgozásra.

Végül a 2009—2012 közötti időszak fejlesztései közé tartozik a Karriercentrum felállítása, amely 2009 januárjában jött létre és egyben az alumni rendszert is működteti, amelynek jelenleg 342 tagja van, a fő kapcsolattartási forma az email levelező lista. A Karrier Centrum rendszeres kapcsolatot tart fenn az országos állásbörzékkel. Jogi és lelki és karrier tanácsadásokat szervez. Ezeket évenként átlagosan 60-80 diák veszi igénybe. A lelki tanácsadást a főiskola szakember oktatói vállalják, szükség esetén külső segítséget is szerveznek. Lehetőség van a szolgáltatást anonim módon is igénybe venni. A munkaközvetítés során évente megközelítőleg ezer állásajánlatot küld ki a végzett alumini levelezős listára. Ezen kívül személyes állásközvetítésre is van lehetőség. Ezt a szolgáltatást mindenekelőtt egyéni tanrendes hallgatók veszik igénybe, 2012 őszi félévében összesen 26 hallgató.

A 2006-2012 közötti időszak legnagyobb problémája az adatok széttagoltsága volt. A DPR, az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése, a Karriercentrum külön-külön működtek, de nem valósult meg az adatok szisztematikus rendszerezése, a visszacsatolási mechanizmusok konzekvens végrehajtása. A DPR konzorcium 2013. januári kiértékelő munkamegbeszélésén résztvevők is az adatok hasznosításának hiányát nevezték meg a legnagyobb problémának.

Harmadik lépcső 2013-tól

2013. január 1-vel új minőségbiztosítási vezető került kinevezésre, Tamáska Máté személyében, akinek feladatai közé tartozik az eddig széttagolt minőségbiztosítási eljárások egységes kezelése, a tudományos, szakmai hitelesség növelése, adott esetben új eljárási módok bevezetése, illetve a régiek felülvizsgálata, a visszacsatolási mechanizmusok kiépítése. Viszonylag rövid időről lévén szó, részben még csak tervekről, illetve folyamatban lévő feladatokról tudunk beszámolni.

Elsőrendű feladat, hogy a már működő Diplomás Pályakövető Rendszert, immár külső pályázati forrás nélkül is, a főiskola működtetni tudja. 2012 őszén kiértékelésre kerültek a végzett és aktív hallgatói adatok. Újdonságot jelent, hogy az eddigi statikus leírások helyett, célorientált, szociológiailag releváns, magyarázó modelleket is feltáró adatelemzésre került sor. A 2012-es survey fő kérdése volt a hallgatók társadalmi háttérének hatása a pályaválasztásra és munkahelyi elhelyezkedés esélyeire. A 2013-as adatfelvételnél egy külön kérdésblokkot kívánunk beemelni, ami az AVKF főiskolán tanult hallgatók vallási értékeit méri majd. A

munkáltatói kérdőívek kiértékelése jelenleg is zajlik, illetve 2013 tavaszának feladata az oktatói mélyinterjúk elkészítése is.

Egységes formát kapott az Oktatók Hallgatói Véleményezése is, amely idén először az erre a célra kifejlesztett NEPTUN panel segítségével történt meg. A tapasztalatok kiértékelése jelenleg is zajlik, ám elmondható, hogy viszonylag magas, mintegy 30 százalékos kitöltöttséget sikerült elérni az intézmény értékelése kapcsán. A kurzusok véleményezése kevésbé volt sikeres, ennek okait és a lehetséges megoldásokat a Minőségbiztosítási Bizottságnak kell majd megvitatnia. A főiskolai élet értékelés kapcsán a fő szempont az volt, vajon az AVKF tanrendje, oktatási légköre, ügyintézése, mennyire felel meg az egyre a változó hallgatói igényeknek. A kérdőív összeállítását megelőzte egy fókuszcsoporthoz tartozó beszélgetés, amely során az a hipotézis fogalmazódott meg, hogy növekszik az igény a rugalmasabb időbeosztású oktatás iránt, amely lehetőséget ad a hallgatóknak, hogy a felsőoktatás költségeit egyéni munkavállalással tudják biztosítani. A felmérés legfontosabb megállapítása, hogy ez a rugalmasság elsősorban a közvetlen tanár-diák viszonyban, a családi légkörben mutatkozik meg, amelyre igen magas számban adta ötös osztályzatot a diákok:

1	767	Válaszok darabszám					Válaszok százalékos					M
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
3	családias, közvetlen - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	27	46	178	186	330	3,52%	6,00%	23,21%	24,25%	43,02%	
4	Jó elméleti alapokat ad, érdekes a tantárgyi kör - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	20	53	113	258	323	2,61%	6,91%	14,73%	33,64%	42,11%	
5	keresztény, katolikus szellemiség - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	69	83	189	190	236	9,00%	10,82%	24,64%	24,77%	30,77%	
6	közvetlen tanár-diák viszony - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	37	56	180	214	280	4,82%	7,30%	23,47%	27,90%	36,51%	
7	diákprogramok, aktív hallgatói közösségek - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	55	95	289	152	176	7,17%	12,39%	37,68%	19,82%	22,95%	
8	elegendő szabadidőt hagy, pl. munkavállalásra - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	147	123	220	112	165	19,17%	16,04%	28,68%	14,60%	21,51%	
9	túlságosan is bürokratikus - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	106	81	320	130	130	13,82%	10,56%	41,72%	16,95%	16,95%	
10	középisikolához hasonló kötöttségek - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	149	100	253	135	130	19,43%	13,04%	32,99%	17,60%	16,95%	
11	szociálisan érzékeny - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	57	85	277	176	172	7,43%	11,08%	36,11%	22,95%	22,43%	
12	gyakorlati munkára készít fel - Kérem, az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelje a főiskola életét	41	55	182	216	273	5,35%	7,17%	23,73%	28,16%	35,59%	

Az egységes irányítású minőségbiztosítási rendszert szolgálja, hogy 2013 januárjától a Karriercentrum működését a minőségbiztosítási vezető felügyeli. Ez lehetőséget ad arra, hogy a meglévő alumni hálózatra építve, illetve annak kibővítése révén a jövőben a DPR rendszer a munkaadók szélesebb csoportját érje el. Ez különösen a szociálpedagógia képzés esetében fontos, mivel a végzett hallgatók itt helyezkednek el legnagyobb arányban a szakmán kívül. Ugyanakkor cél az is, hogy a szociálpedagógusok ne csupán az állami szociális szektorban, de olyan piaci pozíciókban is el tudjanak helyezkedni, ahol szükség lehet az szociális empátiára, az emberismeretre vagy akár a közösségépítésre.